

ДО ПИТАННЯ ПРО ЗМІСТОВНЕ НАПОВНЕННЯ ФОРМ ТАКТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПОЛІЦЕЙСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Ігор Ігорович БОРДАН,

*аспірант ЗВО «Міжнародний
університет бізнесу і права»*

Характер форм управлінської діяльності зумовлюється змістом управлінських відносин, які виникають у процесі здійснення виконавчо-розпорядчих функцій. Серед основних форм вони виокремлювали: прийняття нормативних актів управління, видання індивідуальних (ненормативних) адміністративних актів, здійснення організаційних заходів та виконання матеріально-технічних операцій [1, с. 133–134].

Аналіз зазначеного твердження дозволяє зробити висновок, що в межах цієї концепції форми державного управління також ототожнюються передусім із зовнішньо вираженими юридично значущими діями органів виконавчої влади, які мають чітке функціональне спрямування та обумовлені змістом управлінських відносин. При цьому, запропонована класифікація демонструє прагнення систематизувати управлінську діяльність за її юридичною природою та організаційним змістом, поєднуючи нормативні, індивідуально-розпорядчі та організаційно-технічні форми.

Водночас, така модель, будучи методологічно цілісною, залишається орієнтованою переважно на загальноуправлінський рівень функціонування виконавчої влади. У контексті тактичного забезпечення діяльності Національної поліції вона потребує подальшого розвитку, оскільки не відображає специфіки оперативно-прикладних форм реалізації поліцейських функцій, де поряд із виданням актів управління важливе значення мають моделі тактичної поведінки поліцейських, спеціальні тактичні управлінські рішення, взаємодія сил і засобів та процедурна деталізація реагування на конкретні події.

С.Г. Стеценко також виходить із того, що форми державного управління є зовнішнім виявом конкретних дій органів виконавчої влади або їх посадових осіб, у яких реалізується надана їм компетенція [2, с. 166]. При цьому автор звертає увагу на термінологічну варіативність у сучасній адміністративно-правовій доктрині, де поряд із поняттям «форми державного управління» використовуються категорії «форми реалізації виконавчої влади», «адміністративно-правові форми» тощо, які за змістом є близькими та відображають аналогічні явища.

Представляється, що в центрі уваги дослідника перебуває функціональний аспект управлінської діяльності, що матеріалізується у визначених правових способах її здійснення. Водночас, С.Г. Стеценко цілком обґрунтовано акцентує на наявності термінологічної множинності в сучасній адміністративно-правовій науці: поряд із категорією «форми державного управління» вживаються такі поняття, як «форми реалізації виконавчої влади», «адміністративно-правові форми» тощо. На переконання автора, зазначені дефініції є близькими за змістом і спрямовані на позначення споріднених правових явищ, що відображають зовнішню сторону діяльності суб'єктів виконавчої влади, з чим, в принципі, варто погодитися.

Разом із тим, у площині дослідження форм тактичного забезпечення діяльності Національної поліції така термінологічна варіативність потребує певної конкретизації. Адже, в межах тактичної поліцейської діяльності важливим є не лише зовнішній правовий вияв державно-владної волі суб'єкта публічного адміністрування. Важливе значення також має процедурна й операційна складова реалізації повноважень, яка не завжди повністю охоплюється традиційним (статичним) розумінням форм державного управління. Саме тому, класичні доктринальні підходи до визначення форм управлінської діяльності потребують адаптації з урахуванням специфіки поліцейської тактики, як особливого сегмента адміністративно-правового регулювання.

Отже, наведені вище підходи, попри їх фундаментальність для теорії адміністративного права, мають певну понятійну обмеженість, у контексті дослідження тактичного забезпечення діяльності Національної поліції.

По-перше, усі проаналізовані концепції, на нашу думку, зосереджені переважно на статичному, нормативно-організаційному аспекті публічного управління, тоді як форми тактичного забезпечення поліцейської діяльності передбачають динамічну, ситуативно зумовлену реалізацію державно-владних повноважень.

По-друге, надмірне зосередження уваги на «зовнішньому прояві» публічноуправлінської діяльності не дозволяє повною мірою охопити внутрішньоорганізаційні управлінські рішення, що безпосередньо впливають на побудову тактичних алгоритмів поліцейської діяльності.

У зв'язку з цим, поставлене в цьому дослідженні наукове завдання щодо з'ясування сутності та змістовного наповнення форм тактичного забезпечення поліцейської діяльності, зумовлює необхідність розширеного тлумачення форм публічноуправлінської діяльності, яке, поряд із правовими актами, охоплює й організаційно-тактичні моделі поведінки працівників Національної поліції.

Спираючись на проведений аналіз, варто констатувати, що характерною особливістю форм тактичного забезпечення поліцейської діяльності виступає їх варіативність, багаторівнева структура та функціональна неоднорідність. Зазначений висновок частково обумовлюється тим, що форми тактичного забезпечення поліцейської діяльності охоплюють не лише класичні правові акти управління, а й, насамперед: а) алгоритми тактичної поведінки поліцейських; б) організаційно-тактичні моделі в рамках введення в дію спеціальних оперативних планів; в) оперативно-тактичні рішення, спрямовані на забезпечення взаємодії сил і засобів в умовах, що ускладнюють оперативну обстановку; г) процедурні управлінські рішення, в рамках яких здійснюється деталізація порядку реагування на кримінальні правопорушення та інші події.

Зазначена множинність проявів свідчить про необхідність їх упорядкування та внутрішньої структуризації. Натомість, відсутність чіткої систематизації форм тактичного забезпечення поліцейської діяльності ускладнює як теоретичне осмислення відповідного адміністративно-правового інституту, так і практичне застосування тактичних алгоритмів у діяльності Національної поліції.

При цьому, останній чинник має вирішальне значення для безпеки поліцейських у практичній діяльності, адже в обстановці підвищених ризиків для життя та здоров'я як працівників Національної поліції, так і цивільного насе-

лення, порушення чи несприйняття чітких тактичних алгоритмів може мати трагічні наслідки.

Список використаних джерел:

1. Адміністративне право України: Підручник. Ю.П. Битяк, В.М. Гаращук, О.В. Дьяченко та ін.; За ред. Ю.П. Битяка. К.: Юрінком Інтер, 2007. 544 с.
2. Стеценко С.Г. Адміністративне право України: Навч. посібник. К.: Атіка, 2007. 624 с.